Länsstyrelsen
Örebro län
Hans Ljungkvist
Direkt: 019-19 39 02
hans.ljungkvist@t.lst.se
Fax: 019-19 30 10

BESLUT
2005-11-08

Dnr: 5112-05410-2005

Enligt sändlista

Länsstyrelsens i Örebro län beslut med föreskrifter angående bildande av naturreservatet Stensjön i Nora kommun

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen del av fastigheten Timanshyttan 4:2 i Nora kommun som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av bifogad beslutskarta och med de gränser som slutligen utmärks i fält.

Naturreservatets namn skall vara Stensjön.

Syftet med naturreservatet

Bilagor:
Beslutskarta
Skötselplan

Området förklaras som naturreservat med syftet att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer.

Föreskrifterna för reservatet skall ge förutsättningar för en fortsatt naturlig utveckling av skogsbestånden i riktning mot naturskog. Förekomst och etablering av organismer som är knutna till naturskog och som saknas eller missgynnas i normalt brukad skog skall säkerställas.

Föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2005-11-08 Dnr: 5112-05410-2005

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. utföra något slag av skogsavverkning eller skogsvårdsåtgärd, fälla enstaka träd samt att föra bort eller upparbeta döda stående eller liggande träd eller träddelar
2. bedriva täkt, markavvattning eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden
3. anlägga väg eller stig eller anordna upplag
4. dra fram mark eller luftledning
5. uppföra byggnad eller annan anläggning
6. uppföra jakttorn, stödutfodra vilt, uttransportera fällt vilt med fordon annat än med sådana som inte ger skador på mark och vegetation samt att utföra siktröjning.

Förbuden enligt punkterna 1, 2 och 3 skall inte utgöra hinder för naturreservatets förvaltare att, i enlighet med fastställd skötselplan, anlägga och underhålla gångstig.

Förbuden enligt punkterna 1, 2 och 3 skall heller inte utgöra hinder för markägaren att underhålla eller förbättra den brukningsväg som går genom reservatet. En eventuell förbättring av denna väg får endast avse en vägstandard motsvarande enkel, grusad brukningsväg av samma bredd som den befintliga vägen.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse för ägaren och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas tåla att följande åtgärder, enligt fastställd skötselplan, vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. anläggande, utmärkning och underhåll av gångstig
2. uppsättande av informationstavla
3. utmärkning av reservatets yttergränser

Allt utfallande virke i samband med naturvårdsåtgärd som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.

C. Ordningföreskrifter enligt 7 kap. 30 § om rätten att färdas och vistas i naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. bortföra eller skada döda träd eller träddelar
2. bedriva insamling av mossor, lavar och svampar som växer på träd eller ved samt av insekter eller andra evertebrater
3. göra upp eld annat än på anvisad plats
4. tälta.

Förbudet enligt punkt 1 skall inte utgöra hinder för naturreservatets förvaltare att, enligt fastställd skötselplan, anlägga och underhålla gångstig.

Förbudet enligt punkt 2 skall inte utgöra inte hinder för utförande av miljöövervakning eller naturinventering beställd eller godkänd av Länsstyrelsen.

Förbudet enligt punkt 1 skall heller inte utgöra hinder för markägaren att underhålla eller förbättra den brukningsväg som går genom reservatet. En eventuell förbättring av denna väg får endast avse en vägstandard motsvarande enkel, grusad brukningsväg av samma bredd som den befintliga vägen.

Ordningsföreskrifterna träder i kraft den 9 januari 2006.

Ordningsföreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

Ordningsföreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt till marken.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, fastställer Länsstyrelsen den till beslutet fogade skötselplanen (bilaga 2).

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn: Stensjön
Objektsnummer: RegDos id: 2970
Lägesbeskrivning: Ca 14 km NV om Nora
Ekonomiskt kartblad: 11E 1j
Kommun: Nora
Församling: Nora Bergsförsamling
Fastighet: Timanshyttan 4:2

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2005-11-08 Dnr: 5112-05410-2005

Areal: 49 hektar varav 45 hektar produktiv skogsmark
Markägarkategori: Enskild
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Nora Biologiska Förening gjorde i början av 1990-talet Länsstyrelsen uppmärksam på reservatsområdets särskilda naturvärden. En naturinventering av skogarna i Nora kommun genomfördes 1994 i kommunens regi varvid ett område på ca 120 hektar kring Stensjön avgränsades. Området bedömdes till stora delar vara opåverkat av mer omfattande skogsavverkningar i modern tid. Enligt Länsstyrelsen är området skyddsvärt i ett länsperspektiv och begärde därför från och med år 2001 av Naturvårdsverket att godkänna finansiering av en reservatsbildning.

År 2003 genomförde Länsstyrelserna på regeringens och Naturvårdsverkets uppdrag en omfattande naturvärdesinventering av landets statligt ägda skogar. I Örebro län redovisades ett antal objekt som skyddsvärda, däribland Sveaskogs mark inom det planerade reservatsområdet Stensjön.

Omfattning och genomförande av skyddet för de redovisade objekten på statens mark var 2005 föremål för samordnade förhandlingar på central nivå.

Naturvårdsverket godkände 2005 finansiering av reservatsbildning av den enskilt ägda delen. Det innebär att det nu aktuella reservatsbeslutet sannolikt kommer att följas av ytterligare beslut då området utvidgas med statligt ägda delar.

Ägaren av den berörda enskilda fastigheten informerades i ett tidigt skede om Länsstyrelsens intresse av att bilda naturreservat. Efter Naturvårdsverkets godkännande av ett genomförande har Länsstyrelsen låtit utföra en oberoende värdering av skogen som grund för förhandling med markägaren om intrångsersättning. Denna förhandling ledde fram till ett avtal som undertecknades av företrädare för Länsstyrelsen samt markägaren 2005.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Reservatet ingår i ett sammanhängande barrskogslandskap av betydande storlek. Det ligger högt och ensligt beläget med stora vägavstånd och är påfallande fritt från störande ljud. Skogen är jämförelsevis orörd och av hög ålder. Den är mestadels gles och rik på hänglavar. Det ger allt sammantaget reservatet en stark vildmarksprägel. Till det bidrar också den näringsfattiga sjön med dess storblockiga stränder.

Skogen består av äldre mestadels talldominerad, luckig barrskog. Beståndsåldrarna är mellan 100 och 150 år. Betydligt äldre överståndare av tall förekommer. Inslag finns av både gransumpskog och hällmarkstallskog samt flera småmyrar, lokar och surdrog.

Mer ingripande skogsbruksåtgärder som medfört fullständiga beståndsbyten har inte förekommit, inte heller gallringar i sen tid. Större delen av området har tidigare nyttjats för kolvedhuggning. Gamla avverkningsstubbar efter träd av klenare dimensioner är talrika. Ett antal kolbottnar finns varav någon mycket välbevarad.

I sydost utmärker sig ett delområde på 15-20 hektar genom att påverkan av skogsbruksåtgärder knappast är påvisbar. Terrängen är där småkuperad och blockrik. Stenblocken täcks av mossfällar. Skogen är grandominerad, luckig och har stor åldersspridning. Spridda, överväxta tallstubbar med gamla brandspår förekommer. Närmare sjön och intill småmyrar finns ett inslag av lövträd. Av särskilt värde är ett antal äldre aspar med skorpbark. Generellt är volymen död ved måttlig men några anhopningar av granlågor finns spridda i delområdet. Mängden och artrikedomen av lavar växande på träd och block är förhållandevis stor. Delområdet kan fungera som ett kärnområde för spridning av lavar till omgivande skog.

Inom reservatet i sin helhet och särskilt i det ovanämnda delområdet finns ett antal arter som huvudsakligen förekommer i naturskogar eller naturskogsartad skog. Som exempel kan nämnas följande:

Lavar: garnlav, nästlav, violettgrå tagellav, brunpudrad nållav, aspgelélav, grynig blåslav, skuggblåslav, lunglav, kortskaftad ärgspik, stuplav, bårdlav, korallblylav, korallav.

Vedsvampar: veckticka, stjärntagging, kandelabersvamp, rävticka, gräddticka, granticka, ullticka, vedticka.

Mossor: vedtrappmossa, fällmossa, krusig ulota.

Fåglar: duvhök, spillkråka, tretåig hackspett, tjäder.

Naturvärdena som närmare beskrivs ovan är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Det är av stor betydelse för syftet med naturreservatet att mänsklig påverkan inom reservatsområdet sker efter bestämda riktlinjer, varför vissa inskränkningar i allemansrätt och långtgående restriktioner av pågående markanvändning är nödvändiga.

Beslutet följer de riktlinjer som gäller för länsstyrelsernas prioritering av naturreservatsskydd. Dessa är i överensstämmelse med Sveriges internationella åtaganden om skydd för den biologiska mångfalden samt Sveriges miljökvalitetsmål.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen enligt den information som lämnas av Sveriges Geologiska Undersökning. Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Samråd har skett med Nora kommun.

Vid en avvägning enligt 7 kap 25 § miljöbalken mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i den enskildes rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär, inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet skall tillgodoses.

Detta beslut kan överklagas (se bilaga).

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2005-11-08

Dnr: 5112-05410-2005

Beslut i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövding Sören Gunnarsson jämte ledamöterna Marie-Louise Forsberg-Fransson, Göran Arvestål, Inger Högström-Westerling, Margareta Karlsson, Sören Larsson, Ewa-Leena Johansson, Bo Rudolfsson, Mats Sjöström, och Anna Ågerfalk.

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog naturvårdsdirektör Magnus Eklund, länsassessor Christina Hjulström samt föredraganden, avdelningsdirektör Hans Ljungkvist

Sören Gunnarsson

Hans Ljungkvist

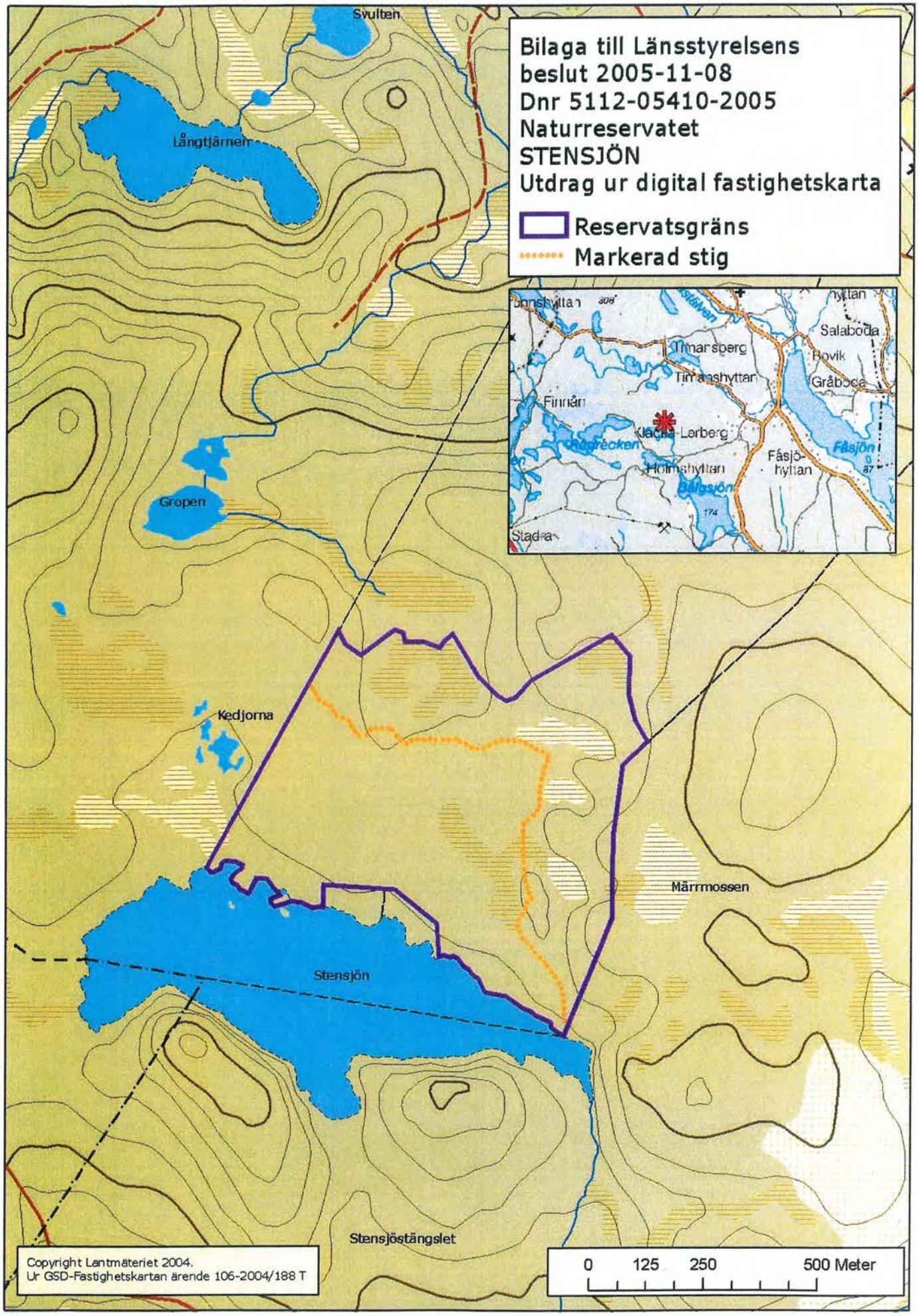
Bilaga till Länsstyrelsens
beslut 2005-11-08
Dnr 5112-05410-2005
Naturreservatet
STENSJÖN
Utdrag ur digital fastighetskarta
Reservatsgräns
Markerad stig
Svulten
Långtjärnen
Gropen
Kedjorna
Stensjön
Stensjöstängslet
Märrmossen
Salaboda
Bovik
Gråboda
Timarsberg
Timarshyttan
Finnån
Klacka
Lerberg
Fåsjö-
hyttan
Fåsjön
Holmshyttan
Stadra
Copyright Lantmäteriet 2004.
Ur GSD-Fastighetskartan ärende 106-2004/188 T
0 125 250 500 Meter

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2005-11-08 Dnr: 5112-05410-2005

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET STENSJÖN

(Bilaga till Länsstyrelsens beslut dnr: 5112-05410-2005)

ALLMÄN MÅLSÄTTNING

Skogsbestånden inom naturreservatet skall ha fri utveckling vilket innebär att inga skogliga eller biotopvårdande åtgärder skall vidtas överhuvudtaget.

Syftet med fri utveckling är att ge utrymme för naturliga processer att verka så att området genomgår en fortsatt utveckling i riktning mot naturskog.

Genom fri utveckling skall på längre sikt bildas en naturlig variation hos strukturella egenskaper som trädåldrar, dimensioner, höjdskiktning, stamtäthet, trädslagsblandning mm. Grundläggande är en naturlig omsättning av träd orsakad av störningspåverkan eller interndynamik. På så sätt skall produktionen upprätthållas av gamla träd samt av lågor och andra former av död ved som bildar substrat eller underlag för mossor, lavar, svampar och insekter. Förekomst och etablering av organismer som saknas eller missgynnas i normalt brukad skog skall säkerställas.

Reservatet skall hållas tillgängligt för besökare i lämplig omfattning.

TILLVARATAGANDE AV STORMFÄLLDA TRÄD SAMT UNDERHÅLL AV STIGAR

Stormfällda träd eller lågor överhuvudtaget får inte upparbetas och bortföras från reservatet. Träd som hindrar stigarnas framkomlighet skall dock flyttas och får då om nödvändigt kvistas och kapas.

ANORDNINGAR VID JAKT

I samband med älgjakt som inbegriper reservatsområdet är det inte tillåtet att där uppföra jakttorn. Det är inte tillåtet att underhålla befintliga siktgator eller röja fram nya. Det är inte tillåtet att stödutfodra vilt. Markeringar i terrängen skall vara temporära och möjliga att avlägsna efter jakten.

ANORDNINGAR FÖR BESÖKARE

Först när en planerad utvidgning av detta reservat genomförts skall nedanstående anordningar ordningställas:

Gångstig
En stig genom reservatet skall vara framröjd och uppmärkt med orange färg på trädstammar samt framgå av informationstavla. Stigens huvudsakliga sträckning framgår av beslutskartan. Stigen såsom den visas här utgör en delsträcka av en planerad större stigslinga med ingång söder om Stensjön.

Informationstavlor
En skylt skall senast 2006 tillfälligt anbringas på lämplig plats vid reservatets sydöstra hörn. En permanent skylt skall finnas söder om Stensjön vid en planerad parkeringsplats och ingång till reservatet.

Vägvisning
En skylt skall finnas för vägvisning från närmaste allmän väg till den planerade parkeringsplatsen.

Eldplats
Vid behov skall en enkel eldplats iordningställas vid Stensjöns södra strand.

RESERVATSGRÄNSMARKERINGAR

Markeringarna skall göras utifrån Lantmäteriets gränsutsättning och för övrigt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar. Gränsmarkeringarna avser den reservatsfigur som erhålls efter den planerade utvidgningen av området enligt detta beslut.

TILLSYN

Förvaltaren, Länsstyrelsen, svarar för tillsynen av reservatet.

UPPFÖLJNING

Ett program för uppföljning av reservatets målsättning skall utarbetas av Länsstyrelsen.